

یال‌های تلویزیونی گزارش می‌دهد

پرخاطره

شخصیت سید در

سریال رستگاری که

دخترش او را «سیدبابا»

خطاب می‌کند، در پیچ

و تاب یک روایت ماورایی

قرار گرفته و تلاش می‌کند

در کوران قضاوت‌هایی

که روانه حافظ رستگاری

می‌شود، او را

قضاوت نکند

پرفراز و نشیب شهید باهنر سومین نخست‌وزیر جمهوری اسلامی ایران بود. نکته جالب پرداختن به شخصیت افراد سرشناس انقلاب از جمله شهید بهشتی، مرحوم رفسنجانی و شهید رجایی بود که در این سریال بازسازی شده بود. ایفاگر نقش شهید باهنر در این سریال، فرهاد جم بود که آن را به درستی به مخاطبان نشان داد.

نقش دومی برای یک بازیگر

البته فرهاد جم در سریال ستایش هم ایفاگر نقش یک روحانی بود اما در رازناماتم نقش متفاوتی داشت. جم در خصوص نقش خود در ستایش گفته بود: ایفای این نقش برای من بازیگر هیچ تفاوتی با دیگر نقش‌هایم نداشت؛ مثل همه نقش‌هایم درباره آن مطالعه کردم و آدم‌های این صنف را دیدم و حرکات و رفتارشان را مشاهده کردم و بعد با ذهنیت، دانش و تجربه شخصی خودم، ادغام کردم و با متن و هدایت کارگردان، نقش شکل گرفت. نمی‌توانم بگویم چون نقش یک روحانی بود از نقش یک رزمنده، پزشک یا یک آدم عادی که در زندگی دچار چالش است، متمایز بود. هر صنفی یک سری ویژگی‌های مشخص دارند و بعد از آن، نقشی که در متن تعریف شده هم ویژگی‌هایی دارد و خود بازیگر هم خصوصیتی دارد که با هم ادغام شده و ماحصل کار چیزی می‌شود که مخاطب روی آنتن یا پرده سینما می‌بیند.

سبک زندگی به روایت روحانیون

سریال پرده‌نشین را باید از دیگر مجموعه‌هایی دانست که شخصیت روحانی را برای مخاطبان به نمایش گذاشته بود. فرهاد آبییش و هومن برق‌نورد در این سریال، در قامت دوشخصیت روحانی بازی می‌کردند. در این سریال به کارکردها و اثرگذاری‌های روحانیون و حضور آنها در محله‌ها و در کنار مردم توجه ویژه‌ای شد و به نوعی سبک زندگی ایرانی-اسلامی به تصویر کشیده شد. فرهاد آبییش در نقش حاج آقا شهیدی و هومن برق‌نورد در نقش حاج آقا مهدوی ایفای نقش کرده بودند. قصه پرده‌نشین از جایی آغاز می‌شد که حاجیه خانم نرگس بادران پس از تحمل یک دوره بیماری، از دنیا رفته بود. نزدیکان وی در طول مدت بیماری، به دخترش هدی که در خارج از کشور سکونت داشت، اطلاعی ندادند. هنگام خاکسپاری مادر، هدی از راه می‌رسد و از کسانی که در حال تدارک مراسم ختم و سایر امور هستند، می‌خواهد که او را به مزار مادر برسانند. پرده‌نشین با نمایش چند کاراکتر روحانی و طلبه که توسط بازیگران چیره‌دست تلویزیون به نمایش درآمده بود، توانست چهره تازه‌ای از این افراد به نمایش بگذارد.

روحانی فوتبالی

اگر تا قبل از بازی هومن حاجی‌اللهی در سریال نون خ، کسی می‌گفت قرار است یک روحانی فوتبالی در تلویزیون به نمایش گذاشته شود، کمتر کسی نسبت به آن واکنش مثبت نشان می‌داد. باین حال، سریال نون خ توانست قصه‌ای با جفت‌وبست درست ارائه کند که هومن حاجی‌اللهی در قامت یک روحانی فوتبال دوست و داور فوتبال به نمایش گذاشته شود. حاج آقا افشه با بازی عبداللهی، فراز و فرودهای زندگی یک روحانی اهل ورزش را نشان می‌داد که به واسطه روبه‌رو شدن با خانواده نورالدین خانزاده، با قصه کمدی سریال همراه می‌شد و چالش‌های متفاوتی را پشت سر می‌گذاشت.

واسطه‌گری به شیوه

علی سلیمانی

زنده‌یاد علی سلیمانی را باید بازیگر دیگری دانست که در کارنامه خود، بازی در نقش یک روحانی را به

ثبت رسانده است. مرحوم سلیمانی در فصل چهارم سریال پایتخت نقش یک روحانی را ایفا می‌کرد که خانی را برای بابا پنجعلی خواستگاری کرد. او در این سریال، با قصه اصلی همراه می‌شد و تلاش می‌کرد با نمایش کاراکتر این روحانی، برخی سختگیری‌ها درباره ازدواج سالمندان را به تصویر بکشد.

وقتی جواد عزتی روحانی مسجد می‌شود

سریال دودکش با حال‌وهوای طنزی که داشت، بسیاری از مخاطبان را به سمت خود کشانده بود. جواد عزتی که با بازی در دودکش برای دومین بار نقش یک روحانی را تجربه می‌کرد، کاراکتر حاجی انصاری را به نمایش گذاشته بود که بیشتر از دیگر شخصیت‌های روحانی در سریال‌ها، با حال‌وهوای طنز همراه می‌شد. عزتی که پیش از این با بازی در فیلم طلا و مس نقش یک طلبه را تجربه کرده بود، دودکش را به شیوه متفاوتی بازی کرد و توانست شخصیت قابل‌قبولی به مخاطبان ارائه کند.

چرخ و فلک مهران احمدی

نگاهی به سریال‌های چند سال اخیر و کاراکترهای مرتبط با روحانیون، مخاطب را به سریال چرخ و فلک می‌رساند که در اپیزود «سیدرضی»، یک روحانی با بازی مهران احمدی به نمایش گذاشته شد. احمدی درباره بازی خود در این سریال گفته بود: من برای اولین بار نقش یک روحانی را ایفا کردم و تلاشم این بود نقش متفاوتی را داشته باشم. این روحانی سیدرضی نام دارد و اپیزود سریال هم به نام این روحانی است. ما در این سریال به دنبال پیام دادن نیستیم، خود کارگردان هم در کار مؤثر است و بازی و دیگر موارد را در کارگردانی کنترل می‌کند تا سمت غلوآمیز شدن نرویم.

راوی مقاومت مدرس

از دیگر بازیگرانی که در دوران کاری خود، کاراکتر روحانی را بازی کرده بودند، می‌توان به مرحوم خسرو شکیبایی اشاره کرد که در سریال مدرس نقش آفرینی کرده بود. مجموعه تلویزیونی مدرس سال ۱۳۶۵ با نقش آفرینی خسرو شکیبایی داستان زندگی آیت‌ا... سیدحسن مدرس را از ورود به تهران و نامزد شدن وی در مجلس شورای ملی و درگیری مدرس با رضاشاه تا کشته شدنش را روایت می‌کرد. محمدرضا حقگو، فرخ نعمتی، سیروس گرجستانی، آتش تقی‌پور، داوود آریا، مرتضی ضرابی، حسن زارعی و مجید راز هم در این سریال شش قسمتی ایفای نقش کردند.

زنده‌یاد خسرو شکیبایی، نخستین بازیگری بود که نقش آیت‌ا... مدرس را در سریال تلویزیونی مدرس در دهه ۶۰ تجربه کرد. یکی از مسائلی که باعث شد نقش او ماندگار شود، مونولوگ‌های طولانی و بعضاً ۲۰ دقیقه‌ای بود که او در صحنه‌های مختلف و بدون وقفه ایفا کرد که مدرس را با عزمی راسخ همچون کوهی استوار در مقابل ستمگران نشان دهد.

روایتگر نقش معمار انقلاب

آنچه مخاطبان در سریال‌های تاریخی مشاهده می‌کنند، بیشتر کاراکترسازی برای روایت قصه اصلی است. اما در سریالی مثل معمای شاه، برخی شخصیت‌های واقعی از جمله امام خمینی (ره) هم به تصویر کشیده شد. شکر خدا گودرزی ایفاگر نقش امام در سریال معمای شاه درباره گریبی که توانسته بود بسیار برای مخاطب قابل‌باور باشد، گفته بود: این اتفاق مرحله مرحله به وجود آمد و شکل گرفت و برای من خیلی دور از ذهن نبود اما وقتی پسر در اتاق بغلی منتظر بود و من را بعد از ساعت‌ها دید و شناخت برام جالب بود. در واقع گریم به گونه‌ای بود که عملاً شناخته نمی‌شدم. یک روز برای ضبط یکی از سکانس‌ها به کاخ ملت رفتم و آنجا خانمی تا من را با گریم و لباس دید، زد زیر گریه. در طول کار خیلی این اتفاق رخ داد.

